

Vergaderjaar 2021–2022

19 637

Vreemdelingenbeleid

36 045

Situatie in de Oekraïne

Nr. 2887

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 26 april 2022

Inleiding

Door de voortdurende oorlog in Oekraïne zijn volgens de Europese Commissie inmiddels meer dan 5,2 miljoen mensen hun land ontvlucht. Nog steeds worden de meesten van hen opgevangen in de buurlanden, maar sommigen van hen reizen verder door binnen de EU, onder meer naar Nederland.

In deze brief informeer ik uw Kamer over de laatste stand van zaken met betrekking tot de opvang, de organisatie en onderwijshuisvesting voor de ontheemden uit Oekraïne in Nederland. Daarnaast informeer ik u over de stand van zaken van de nationale opvangorganisatie die, als onderdeel van een Nationaal Programma, wordt opgezet om voor de langere termijn opvang te borgen voor de groep ontheemden uit Oekraïne.

Gezien het brede scala aan onderwerpen schrijf ik deze brief mede namens alle kabinetsleden van de Ministeriële Commissie Crisisbeheersing (MCCb).

Particuliere opvang buiten het consortium

De particuliere opvang, gecoördineerd door het consortium Refugee-HomeNL, zit op dit moment in de pilotfase en is slechts een klein deel (enkele tientallen) van de totale particuliere opvang die is gerealiseerd in Nederland. Momenteel zijn er 45.460 ontheemden geregistreerd in de BRP (bron: BZK, 24 april 2022) en zitten er 31.782 ontheemden in de gemeentelijke opvang (bron: Landelijk Coördinatiecentrum Vreemdelingen Spreiding, 24 april 2022). Dat betekent dat er 13.678 ontheemden niet in de gemeentelijke opvang verblijven, waarvan het overgrote deel buiten RefugeeHomeNL om onderdak heeft gevonden. Zij worden waarschijnlijk opgevangen bij vrienden, familie en andere particuliere opvanglocaties. Het kabinet is uiteraard alle particulieren die ontheemden opvangen en

ondersteunen zeer erkentelijk en waardeert alle inspanningen die gemeenten doen om deze particulieren, waar mogelijk, te ondersteunen. Het opvangen van Oekraïense ontheemden is een vrijwillige keuze, mede hierom wordt er geen bedrag uitgekeerd aan gasthuishoudens. Oekraïense ontheemden hebben echter wel recht op leefgeld als zijn geregistreerd bij de gemeente (waarbij inschrijving in de BRP de voorkeur geniet). Daarnaast hebben ontheemden in de POO recht op een wooncomponent. Dit bedrag¹ wordt samen met het leefgeld uitgekeerd. Ontheemden in de POO kunnen samen met de gasthuishoudens afspraken maken over een bijdrage aan de huishoudkosten. Voor particulieren die Oekraïense ontheemden opvangen buiten Refugee-HomeNL om is er geen begeleiding vanuit het consortium. Refugee-HomeNL heeft wel de (WhatsApp) hulplijn (06 - 4815 8053) van het Rode Kruis opengesteld voor alle gasthuishoudens en ontheemden. Gasthuishoudens en ontheemden kunnen hier terecht met vragen.

Oprichting DG Oekraïense ontheemden en Nationale Opvang Organisatie (NOO)

Mijn departement heeft in de afgelopen periode met meerdere partijen scenario's besproken voor een mogelijke opvang van grotere aantallen ontheemde Oekraïners. In nauwe samenwerking met partners als het Rode Kruis, Vluchtelingenwerk Nederland, het COA, de IND, de VNG, de veiligheidsregio's, de Nationale politie en de Koninklijke Marechaussee hebben we scenario's ontwikkeld. Een belangrijke vervolgstap is de oprichting van een Nationale Opvangorganisatie en een Programma-Directoraat-Generaal Oekraïense ontheemden.

Programma-DG

Er komt een apart Programma-Directoraat-Generaal Oekraïense ontheemden (DG.Oek), voor beleidscoördinatie, ondersteuning en planvorming.

DG OEK heeft een interdepartementale coördinerende en integrale beleidsfunctie met betrekking tot de opvang van Oekraïense ontheemden, met als doel: goede invulling geven aan de rechten van Oekraïense vluchtelingen die voortkomen uit de EU-Richtlijn Tijdelijke Bescherming (verblijf, onderwijs, zorg en werk); deze loopt tot 5 maart 2023 en is te verlengen door een besluit van de Europese Commissie.

De bewindspersonen zijn kaderstellend en verantwoordelijk voor de beleidskaders op hun terrein. De samenwerking vindt plaats op basis van de geldende bevoegdheidsverdeling en verantwoordelijkheden van betrokkenen. Het DG-Oek borgt daarbij de samenhang. Het DG.Oek zorgt er ook voor dat de NOO met een heldere opdracht en kaders aan de slag kan. Dit moet waarborgen dat er voldoende regie is en dat er een goede invulling wordt gegeven aan de rechten verbonden aan de status van tijdelijk beschermde van ontheemden uit Oekraïne, zoals toegang tot verblijf, onderwijs, zorg en werk.

Het uiteindelijke doel is het realiseren van een veilig tijdelijk verblijf en toegang tot voorzieningen, totdat een veilige terugkeer naar de Oekraïne mogelijk is of bestendig verblijf aan de orde is. Dit geldt voor alle gevluchte Oekraïense staatsburgers en andere ontheemden die regulier en legaal in Oekraïne verbleven, die onder de reikwijdte van de richtlijn

¹ De hoogte van dit bedrag is te vinden in de Handreiking Particuliere Opvang Oekraïners op de website van de rijksoverheid: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2022/04/15/handreiking-particuliere-opvang-oekrainers-poo>.

vallen, zoals toegelicht in mijn brief van 30 maart jl. (Kamerstukken 19 637 en 36 045, nr. 2839).

Met de inrichting van de Programma-DG en de benodigde overlegstructuren zal de coördinatie op 10 mei overgaan van een nationale crisisstructuur naar een bijzondere crisisstructuur van de Ministeriële Commissie Migratie en Samenleving (MCMS) en de daaronder ressorterende Ambtelijke Commissie Migratie en Samenleving (ACMS). De voorzitter van het Veiligheidsberaad en de voorzitter van de VNG zijn ook bij de MCMS aanwezig. De crisisstructuur wordt hiermee geborgd in bovenstaande gremia en organisaties.

Nationale Opvang Organisatie

Er komt een Nationale Opvangorganisatie (NOO) met als taak om bij te dragen aan het gemeenschappelijke doel:

- het realiseren van voldoende opvanglocaties van voldoende kwaliteit;
- het voldoende beschikbaar en toegankelijk zijn van benodigde basisvoorzieningen en -functies, zoals onderwijs, zorg, maatschappelijke hulp.

De mate waarin en schaal waarop oplossingen voor de opvang worden gezocht en gecreëerd hangen af van de omvang van de feitelijke aanwezigheid, in-, door- en uitstroom van Oekraïense ontheemden.

In alle gevallen zal dit in samenwerking met de hierboven genoemde partijen zijn, waarbij het uitgangspunt is dat de NOO initiërend en faciliterend optreedt. Daarbij behouden we waar mogelijk de bestaande verantwoordelijkheden en taken en laten we werkzaamheden zoveel mogelijk uitvoeren door daartoe geëquipeerde organisaties (decentraal en in het bestaande stelsel).

Kleinschalige en particuliere opvang passend in de omgeving en grootschalige opvang zijn daarbij waarschijnlijk naast elkaar nodig en worden beide vanuit het Programma-DG Oek danwel de NOO ondersteund. Het aantal benodigde grootschalige locaties en hun omvang is afhankelijk van de vluchtelingenstroom uit Oekraïne. Opvangplekken dienen te voldoen aan de normen en kaders die vanuit de rijksoverheid en de EU zijn gesteld. De afgelopen weken zijn deze nader uitgewerkt en hebben we zicht gekregen op wat er in grootschalige opvanglocaties nodig is. Dit gaat bijvoorbeeld over de faciliteiten, het vloeroppervlak per verblijfslocatie, het aantal sanitaire voorzieningen en de mogelijkheden tot dagbesteding. De feitelijke ontwikkeling, realisatie, exploitatie en beheer moeten worden uitgevoerd door de daartoe geëquipeerde partijen. Dit vergt intensieve samenwerking tussen de rijksoverheid, decentrale overheden, hulporganisaties, woningbouwcorporaties, de bouwsector en overige betrokken marktpartijen. De Nationale Opvangorganisatie neemt hierin samen met het Ministerie van BZK het voortouw. Gezien de omvang van de opgave worden deze organisatorische ontwikkelingen in gang gezet. Het betreft, zoals aangegeven, nadrukkelijk samenwerkingsverbanden, die in de komende periode doorontwikkeld en aangepast kunnen worden; zoals ten aanzien van de operationele samenwerking tussen Rijk en medeoverheden, of in de samenwerking met COA en andere spelers.

Om voorbereid te zijn op verdere aankomst van ontheemden uit Oekraïne blijft het Kabinet, samen met medeoverheden en alle andere partijen voorbereidingen treffen die nodig zijn. Dat betekent dat nadrukkelijk ook wordt verkend op welke wijze eventueel additionele capaciteit in de opvang gerealiseerd kan worden. Het kabinet is en blijft daarover in

gesprek met Veiligheidsregio's en gemeenten, waarbij duidelijk is dat daaraan heldere randvoorwaarden zijn verbonden, bijvoorbeeld ten aanzien van capaciteit, financiën en andere aspecten. De bestaande inzet van gemeenten en veiligheidsregio's ten behoeve van opvang, waaronder ook Humanitaire Service-punten en het Knooppunt Coördinatie en Informatie Oekraïne, inclusief het Landelijk Coördinatiepunt Vluchtelingen Spreiding (KCIO en LCVS) blijft gefinancierd.

Bij deze voorbereiding wordt niet alleen gekeken naar de additionele capaciteit die nodig is om ontheemden op een goede manier op te vangen. Onderdeel van de opdracht is ook om te kijken naar het draagvlak in de bredere samenleving voor deze opvang. Hoe realiseren we deze opvang op een juiste manier en wat is er nodig om het relatief grote draagvlak in de Nederlandse samenleving en de tekenen van solidariteit zoveel als mogelijk te behouden?

Op dit moment is de verdergaande toepassing van het staatsnoodrecht niet aan de orde. Alles wordt op alles gezet om dit te voorkomen. Op het moment dat de beschikbaarheid van plekken een knelpunt wordt én tegelijkertijd nog steeds grote aantallen ontheemden uit Oekraïne Nederland binnenkomen, kan een heroverweging aan de orde zijn.

Internationale dimensie

Ondersteuning grenslanden

De Europese Unie zet zich op allerlei vlakken in om ontheemden uit Oekraïne een veilige haven te bieden en lidstaten en Moldavië te ondersteunen bij de ontvangst en opvang van deze mensen. Zo wordt ingezet op operationele ondersteuning van landen en goede informatievoorziening aan ontheemden. Operationele ondersteuning aan de grenslanden wordt door Europese Agentschappen Frontex, het Europees Asielagentschap en Europol geleverd. Het Europees Asielagentschap ondersteunt lidstaten bij de implementatie van de Richtlijn Tijdelijke Bescherming en de opvang van ontheemden en is actief in onder andere Roemenië, zoals ook toegelicht in het antwoord op Kamervragen van Ceder, Bikker, Van der Graaf en Piri.² Nederland heeft positief gereageerd op een verzoek van het Agentschap voor ondersteuning in Roemenië. Op dit moment is Frontex actief in alle aan Oekraïne grenzende Europese Lidstaten en Moldavië. Nederland draagt bij aan de Frontex operaties in Estland en aan de grens tussen Moldavië en Roemenië. Verder wordt noodhulp in natura op Europees niveau via het Civiele Beschermingsmechanisme (UCPM) gecoördineerd. Het mechanisme werkt naar behoren. Zoals uw Kamer bekend leverde Nederland noodhulp aan Moldavië ten behoeve van de opvang daar ter waarde van 0,5 mln EUR. Europol is actief in Slowakije, Polen, Roemenië, Hongarije en Moldavië.

Tienpuntenplan

Uw Kamer is via het verslag van de ingelaste JBZ-Raad van 28 maart geïnformeerd over het tienpuntenplan van de Europese Commissie en het Frans voorzitterschap.³ Het plan consolideert wat er aan maatregelen, acties en initiatieven is ontwikkeld de afgelopen periode, en beoogt daarbinnen een aantal incrementele stappen ten behoeve van verbeterde

² Beantwoording vragen van de leden Ceder, Bikker, Van der Graaf (allen ChristenUnie) en Piri (PvdA) over de situatie aan de grens met Oekraïne, 22 April 2022; Aankomst Handelings II 2021/22, nr. 2521.

³ Verslag van de ingelaste JBZ-Raad van 28 maart, 2022, 4 april 2022, Kamerstukken 32 317 en 36 045, nr. 757.

Europese coördinatie. Het plan heeft geen formele of juridische status. Het kabinet heeft het plan verwelkomd.

Eén van de punten is de oprichting van een EU-registratieplatform. Volgens de Europese Commissie is het primaire doel van het platform om de lidstaten in staat te stellen informatie uit te wisselen, om te helpen verzekeren dat mensen die tijdelijke bescherming genieten effectief van hun rechten gebruik kunnen maken in alle lidstaten, terwijl mogelijk oneigenlijk gebruik wordt beperkt. De precieze inrichting van het platform is nog in ontwikkeling. De Commissie stelt vooralsnog voor dat lidstaten dagelijks een kopie van relevante data vanuit nationale registratiesystemen uploaden naar het Europese platform. In algemene zin is het kabinet voorstander van meer inzicht in migratiestromen en goede registratie. Het kabinet hecht ook aan proportionele lasten voor de uitvoering, een juiste juridische grondslag en de nodige waarborgen ten behoeve van gegevensbescherming. Het kabinet zal hier bij de Commissie aandacht voor vragen.

Daarnaast zetten de Commissie en het Voorzitterschap ter uitvoering van het tienpuntenplan in op ontlasting van de buitengrens met Oekraïne door het maken van een overzicht van, en goede informatievoorziening in zogenoemde vervoershubs die lidstaten opzetten langs de reisroutes. In deze hubs kunnen ontheemden worden geïnformeerd over opvang- en vervoersmogelijkheden in en naar andere landen. Het kabinet verwelkomt deze mate van Europese coördinatie van reisbewegingen. Ten aanzien van informatievoorziening benadrukt het kabinet, in discussies over de manier waarop deze georganiseerd wordt, dat daarbij ook actuele informatie over de opvangcapaciteit in die landen wordt gegeven. Daarbij is het tevens goed om gezamenlijk knelpunten te adresseren die ontheemden op hun reis door Europa tegen kunnen komen. Momenteel zijn er geen signalen over knelpunten op de route vanaf de buurlanden naar Nederland.

Overname ontheemden uit Moldavië

Uw Kamer is eerder geïnformeerd over het kabinetsvoornemen om 500 ontheemden uit Oekraïne vanuit Moldavië naar Nederland over te brengen. Het kabinet reageerde daarmee op een verzoek van Moldavië zelf, alsmede van de Europese Commissie. Momenteel wordt de overname voorbereid. De IND heeft begin april een eerste bezoek gebracht aan Moldavië, o.a. om te identificeren welke ontheemden naar NL willen overkomen. Dit heeft vooralsnog slechts een klein aantal aanmeldingen opgeleverd. Andere lidstaten lijken soortgelijke eerste ervaringen te hebben in de organisatie van hun respectievelijke transfers. De Commissie, UNHCR en IOM werken aan informatievoorziening en een goed matchingsysteem, zodat ontheemden de juiste handvatten aangeboden krijgen om te besluiten of zij naar een EU-lidstaat, zoals Nederland, willen worden overgebracht.

Onderwijshuisvesting

Door de instroom van Oekraïense leerlingen volstaat in sommige gemeenten de bestaande onderwijshuisvesting niet. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het realiseren van voldoende en adequate onderwijshuisvesting. Dit gebeurt over het algemeen door het huren van bestaande ruimtes, soms in de vorm van noodlocaties die op een schoolplein kunnen worden bijgeplaatst, soms in de vorm van een externe locatie zoals tijdens corona ook wel is gedaan. OCW wil gemeenten hierbij ondersteunen en om die reden wordt 136,3 miljoen gereserveerd voor de periode aan de zomervakantie. Daarna zal opnieuw worden gezien of de middelen nodig zijn en hoe deze verdeeld zullen

worden. De huidige middelen willen we via een Specifieke Uitkering (SPUK) aan gemeenten te verstrekken. Uitgangspunt is dat gemeenten zelf de kosten voorschieten en achteraf vergoed krijgen op basis van gerealiseerde kosten (binnenkort meer informatie via www.rijksoverheid.nl/onderwijsvooroeukraine).

Budgettaire tabel

In onderstaande budgettaire tabel zijn enkel maatregelen opgenomen waar reeds door het kabinet toe besloten is, inclusief een raming van het budgettaire beslag. Er zijn andere maatregelen in voorbereiding dan wel besluitvorming.

Maatregel	Budgettaire beslag (mln. euro's)	Departement
Gemeentelijke en particuliere opvang (GOO en POO)	1.195	JenV
Gereedmaken Rijksvastgoed voor opvang	64	JenV
Uitvoeringskosten Rijksvastgoedbedrijf opvang	1,2	BZK
Verkenning tijdelijke uitvoeringsorganisatie	2	BZK
Subsidieregeling medisch noodzakelijke zorg aan onverzekerden	23	VWS
Tolken	1,6	JenV
Landelijk Coördinatiecentrum Patiënten Spreiding (LCPS)	1,8	VWS
Zorgkosten medische evacuees	24	VWS
Transportkosten medische evacuees	8	VWS
Extra ondersteuning LOWAN en uitvoering	0,6	OCW
Tijdelijke compensatie Oekraïense studenten	2,5	OCW
Nieuwkomersonderwijs	79,3	OCW
Ambulante begeleiding	3	OCW
Leerlingenvervoer	9,2	OCW
Gelijkstelling voorzieningenniveau ontheemden aan asielzoekers	3,2	JenV
Tijdelijke onderwijshuisvesting	136,3	OCW
Veiligheidsregio's en GGDen	119	JenV

Toelichting Gemeentelijke en particuliere opvang

Deze maatregel betreft de compensatie voor gemeenten voor de realisatie van noodopvangplekken en verstrekkingen aan ontheemden. Dit bedrag is geraamd voor zes maanden, gezien de regeling voorzien wordt voor drie maanden met eventueel verlenging met drie maanden en uitgaande van 75.000 ontheemden. Met deze middelen betalen gemeenten ook de huur voor het Rijksvastgoed uit (zie post hieronder). Gemeenten mogen opvanglocaties tot 12 maanden vastleggen, de kostenraming hiervoor wordt meegenomen bij de uitwerking van bovenstaande regeling. De raming van andere kosten in deze tabel is nog gebaseerd op 50.000 ontheemden. U wordt in een komende Kamerbrief geïnformeerd over de budgettaire effecten van een instroom van meer dan 50.000 ontheemden op deze andere kosten.

Toelichting gereedmaken Rijksvastgoed voor opvang

Het Rijksvastgoedbedrijf (RvB) zal in overleg met gemeenten bestaand Rijksvastgoed beschikbaar stellen voor de tijdelijke noodopvang van ontheemden uit Oekraïne. Om hen een waardig onderkomen en noodzakelijke voorzieningen te bieden, moeten aanpassingen worden gedaan aan de gebouwen.

Uitvoeringskosten Rijksvastgoedbedrijf opvang

Om de extra werkzaamheden van het RVB mogelijk te maken zijn middelen nodig t.b.v. projectleiding en juridische/contractuele werkzaamheden.

Verkenning tijdelijke uitvoeringsorganisatie

Dit betreft een verkenning naar een tijdelijke uitvoeringsorganisatie die kan ondersteunen in het realiseren van tijdige en goede huisvesting voor ontheemden. De bijbehorende kosten worden gedekt binnen de begroting van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De uitkomsten van deze verkenning worden politiek gewogen alvorens verdergaande stappen richting vormgeving van de tijdelijke organisatie worden ondernomen.

Subsidieregeling medisch noodzakelijke zorg aan onverzekerden (SOV)

Ontheemden uit Oekraïne die naar Nederland komen zijn momenteel onverzekerd voor medisch noodzakelijke zorg. Voor onverzekerden bestaat de SOV-regeling, op basis waarvan aanbieders gecompenseerd worden voor medisch noodzakelijke zorg die zij aan hen verlenen. Het kabinet heeft besloten de uitgaven in de SOV voor ontheemden uit Oekraïne generaal te compenseren t/m het tweede kwartaal van 2022 en raamt het budgettaire beslag hiervan op 23 miljoen euro.

Tolken

De wet verplicht zorgverleners om begrijpelijk te communiceren met patiënten. Dat betekent dat bij een taalbarrière een professionele talentolk moet worden ingezet. Omdat de ontheemden uit Oekraïne niet onder het COA vallen, waar talentolken voor asielzoekers beschikbaar worden gesteld, wordt gebruikt gemaakt van het inkoopcontract van JenV om 1,6 miljoen euro hiervoor beschikbaar te stellen.

Landelijk Coördinatiecentrum Patiënten Spreiding (LCPS)

De Europese Commissie heeft haar lidstaten gevraagd te inventariseren hoeveel capaciteit er in de lidstaat beschikbaar is om medische evacuatie van Oekraïense patiënten uit EU-buurlanden uit te voeren en de betreffende patiënten op te vangen en zorg en ondersteuning te bieden. De coördinatie en organisatie hiervan wordt aan Nederlandse zijde uitgevoerd door het LCPS, onderdeel van het Landelijk Netwerk Acute Zorg (LNAZ). Het gaat om een bedrag van 1,8 miljoen euro voor 6 maanden.

Zorgkosten medisch evacuees

Nederland kan in het tweede kwartaal 2022 maximaal 30 patiënten per dag opvangen en raamt het budgettaire beslag van de zorgkosten voor medische evacuees op 24 miljoen euro. De zorgkosten voor de medische evacuees worden vergoed via de SOV-regeling.

Transport medische evacuees

Voor de evacuatie van Oekraïense patiënten uit EU-buurlanden wordt gebruik gemaakt van een Europees matchingsysteem. Na acceptatie door het ontvangende land, wordt het transport vervolgens geregeld door het land waar de patiënt zich bevindt voor overplaatsing. Binnen de EU is afgesproken dat de kosten van transport voor het ontvangende land zijn. Hiervoor is een bedrag van 8 miljoen euro geraamd.

Extra ondersteuning LOWAN en uitvoering

Via LOWAN (de door OCW gesubsidieerde ondersteuningsorganisatie voor het nieuwkomersonderwijs) worden scholen ondersteund om kinderen uit Oekraïne zo snel mogelijk les te kunnen geven. Het ministerie verhoogt de subsidie aan LOWAN-po (via de PO-Raad) en LOWAN-vo voor extra fte ondersteuning.

Tijdelijke compensatie Oekraïense studenten

Dit betreft een compensatie voor zittende Oekraïense studenten in het studiejaar 2021–2022 in het ho en mbo. Deze compensatie loopt via instellingen en bedraagt maximaal 1.000 euro (betreft de kosten voor leefgeld en studie, bedrag conform Nibudnorm) per student per maand voor in beginsel drie maanden (maart–mei). Dit wordt via een subsidieregeling aan instellingen uitgekeerd.

Toelichting Nieuwkomersonderwijs

Nieuwkomers uit Oekraïne in zowel het primair als het voortgezet onderwijs komen in aanmerking voor de nieuwkomersbekostiging (po circa 11.000 euro per jaar, vo circa 12.300 euro per jaar). Op basis van beschikbare cijfers dient naar verwachting voor 18.000 nieuwkomers met leerplichtige leeftijd nieuwkomersonderwijs georganiseerd te worden. Dit budgettaire beslag geldt voor de periode van 1 maart 2022 tot 16 juli 2022 (einde schooljaar).

Toelichting Ambulante begeleiding

Een aantal van de Oekraïense leerlingen komen nog op reguliere scholen terecht. Deze scholen hebben vaak niet de expertise om een nieuwkomersleerling les te geven zoals een nieuwkomersschool dat wel heeft. Ambulante begeleiding vanuit de nieuwkomersscholen voor deze reguliere scholen zorgt ervoor dat ook reguliere scholen expertise tot hun beschikking hebben. Het gaat hierbij om 2 fte voor 15 van de 25 veiligheidsregio's. De middelen worden in overleg met de PO en VO raad ingezet en zijn beschikbaar voor een jaar.

Toelichting Leerlingenvervoer

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het inrichten van leerlingenvervoer. Nieuwkomersonderwijs wordt zo veel als mogelijk centraal georganiseerd, waardoor de afstand tussen opvanglocaties en de onderwijsinstellingen kan toenemen. Daarom worden gemeenten gesteund in het organiseren van leerlingenvervoer voor nieuwkomersonderwijs. Dit betreft een eenmalige decentrale uitkering voor de periode 1 maart 2022–16 juli 2022 (exclusief schoolvakanties).

Gelijkstelling voorzieningenniveau ontheemden aan asielzoekers

Ontheemden hebben recht op hetzelfde voorzieningenniveau als asielzoekers. De Regeling Medische zorg Asielzoekers (RMA) bevat op bepaalde onderdelen een bredere dekking dan het basispakket. Het voorzieningenniveau gelijkstellen leidt naar verwachting tot extra zorgkosten. Tot en met het tweede kwartaal van 2022 worden deze geraamd op 3,2 miljoen euro. Dit kan budgettair verwerkt worden zodra het uitvoeringscontract gereed is.

Toelichting Tijdelijke onderwijshuisvesting

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het regelen van voldoende onderwijshuisvesting. Het plan is om de middelen via een SPUK aan gemeenten te verstrekken. Uitgangspunt is dat gemeenten zelf de kosten voorschieten en achteraf vergoed krijgen op basis van gerealiseerde kosten, hierbij geldt een maximum bedrag per leerling. De maatregel is bedoeld voor het huren van bestaande, soms in de vorm van noodlocaties die op een schoolplein kunnen worden bijgeplaatst, soms in de vorm van een externe locatie zoals tijdens corona ook wel is gedaan. Dit budgettaire beslag geldt voor de periode van 1 maart 2022 tot 16 juli 2022 (einde schooljaar). Onderuitputting op budget vloeit terug naar de schatkist.

Toelichting Veiligheidsregio's en GGD'en

Voor de bedrijfsvoering en kosten voor GGD en veiligheidsregio's en gemeenten met een coördinerende taak moet een systeem voor vergoeding worden opgericht. Het gaat om kosten die bij reguliere asielzoekers via COA worden gefinancierd. Hieronder vallen in principe de extra kosten voor regie en coördinatie (een deel van de coördinatie zit in de reguliere bekostiging) en eerste medische zorg en tolken (die niet al via een andere route gefinancierd worden). Om de 25 veiligheidsregio's in de periode van 9,5 maanden (half maart t/m december) te kunnen ondersteunen is een bedrag van ca. € 500.000 per maand per regio geschat, wat de 119 mln. maakt. Onderuitputting op budget vloeit terug naar de schatkist.

Budgettaire verwerking

Uw Kamer ontvangt hiertoe een Incidentele Suppletoire Begroting (ISB) van de betreffende departementen.

Conclusie

Tot slot wil ik benoemen dat de ontwikkelingen op het gebied van migratie en aangrenzende werkvelden zich ten gevolge van de oorlog in Oekraïne razendsnel opvolgen, zowel op nationaal, Europees als internationaal niveau. Dat heeft tot gevolg dat het beeld zeer snel verandert en het kabinet zich daar continu op dient aan te passen. Ik span mij, samen met mijn collega's, in om uw Kamer tijdig en adequaat te informeren.

Actieve openbaarmaking stukken

In het kader van actieve openbaarmaking maakt het kabinet de stukken die ten grondslag liggen aan de in deze brief beschreven besluitvorming openbaar. De stukken worden op de website⁴ van de rijksoverheid gedeeld voor zover daar geen zwaarwegende belangen⁵ in de weg staan en zijn op korte termijn raadpleegbaar.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,
E. van der Burg

⁴ <https://www.rijksoverheid.nl/>.

⁵ Hierbij is onder meer te denken aan derden belang, het belang van de staat, de persoonlijke levenssfeer en de internationale betrekkingen.